

ПРОЄКТНА ЗАЯВКА (КОНЦЕПЦІЯ)

Конкурс грантів RENERIT 2.0

«Відкриваючи спільне: пам'ять, історії та культурна спадщина»

**«Жива спадщина: дослідження та концепція
збереження садибного будинку в Тарноруді»**

ЛОТ 2. «Збереження, управління та розвиток спадщини»

Заявник: Комунальний заклад культури «Волочиський історико-етнографічний музей»

Партнери: Волочиська міська рада, Тарнорудська гімназія Волочиської міської ради, місцева громада.

Термін реалізації: 2027 рік.

Запитувана сума гранту: 24 500 євро.

1. Ідея проекту

Проект спрямований на створення професійної основи для збереження та подальшого розвитку **об'єкта культурної спадщини — садибного будинку в селі Тарноруда Хмельницького району Хмельницької області**, який має охоронний статус відповідно до охоронного договору № 03-0210 від 28.10.2025 року.

Особливість цього об'єкта полягає в тому, що сьогодні він продовжує виконувати важливу суспільну функцію — у його приміщенні працює Тарнорудська гімназія Волочиської міської ради. Таким чином пам'ятка культурної спадщини залишається живим простором освіти, спілкування та громадського життя, поєднуючи історичне минуле із сучасністю.

Проект передбачає проведення комплексних передпроектних досліджень, цифрової фіксації, технічного обстеження, історико-архівного вивчення та розроблення концепції подальшого збереження й використання садибного будинку. Водночас він спрямований на активне залучення жителів громади до переосмислення спільної культурної спадщини та формування відповідального ставлення до її збереження.

2. Актуальність проекту

Садибний будинок у Тарноруді є однією з найцінніших історичних споруд Волочиської громади. Його історія відображає багатошаровий розвиток Поділля, поєднуючи польську шляхетську спадщину, українську місцеву історію, багатокультурне середовище краю, події ХХ століття та сучасне життя громади.

Попри значну історичну та архітектурну цінність, об'єкт не має повного комплексу сучасної передпроектної документації. Відсутність актуального технічного обстеження, цифрової 3D-моделі, обмірних креслень і концепції розвитку значно ускладнює підготовку майбутніх реставраційних проєктів, залучення інвестицій та участь у державних і міжнародних програмах фінансування.

Водночас будівля залишається щоденним освітнім простором для дітей. Більшість учнів і частина мешканців громади сприймають її насамперед як школу, не усвідомлюючи повною мірою її культурної та історичної цінності. Саме тому проєкт поєднує професійні дослідження із широким громадським діалогом, залученням молоді, педагогів, місцевих жителів та внутрішньо переміщених осіб до вивчення історії, збору усних свідчень і формування спільного бачення майбутнього пам'ятки.

Проєкт продовжує багаторічну краєзнавчу діяльність Тарнорудської гімназії, яка систематично досліджує історію села, популяризує місцеву культурну спадщину та виховує повагу до історичної пам'яті. Завдяки партнерству музею, громади та закладу освіти ця робота набуде професійного рівня та стане основою для довгострокового збереження об'єкта культурної спадщини.

3. Мета проєкту

Створити науково обґрунтовану основу для збереження, відповідального управління та сталого використання об'єкта культурної спадщини — садибного будинку в селі Тарноруда — шляхом проведення комплексних передпроєктних досліджень, підготовки технічної документації, вивчення його мультикультурної історії та залучення громади до формування спільного бачення майбутнього пам'ятки.

4. Основні заходи проєкту

У межах реалізації проєкту передбачається:

- проведення комплексного інженерно-технічного та архітектурного обстеження будівлі;
- виконання лазерного 3D-сканування, створення цифрової моделі та комплекту обмірних креслень;
- підготовка технічного звіту і рекомендацій щодо подальших протиаварійних, консерваційних та реставраційних заходів;
- історико-архівне дослідження садибного будинку, його архітектурних особливостей та ролі в історії громади;
- проведення воркшопів, зустрічей і збору усних історій за участю учнів, педагогів, місцевих жителів та внутрішньо переміщених осіб;
- розроблення концепції освітньо-експозиційного простору «Пам'ять садибного будинку»;
- створення інформаційної таблиці з QR-кодом та відкритого цифрового ресурсу про історію об'єкта;
- підготовка комплекту матеріалів для подальшого подання проєкту на платформу DREAM та участі в інших програмах фінансування.

5. Партнерство та залучення громади

Проєкт реалізовуватиметься у партнерстві Комунального закладу культури «Волочиський історико-етнографічний музей», Волочиської міської ради, Тарнорудської гімназії та місцевої громади.

Волочиський історико-етнографічний музей здійснюватиме загальну координацію проєкту, організацію дослідницької роботи, взаємодію з експертами, фінансовий і юридичний супровід, моніторинг реалізації та підготовку звітності.

Волочиська міська рада забезпечить організаційне сприяння реалізації проєкту, доступ до наявної технічної документації, координацію взаємодії з профільними установами та підтримку інтеграції результатів проєкту до місцевих програм розвитку.

Тарнорудська гімназія надасть доступ до об'єкта культурної спадщини, організує участь педагогів і учнів у дослідницьких та освітніх заходах, сприятиме збору усних історій, проведенню воркшопів, презентацій та популяризації результатів проєкту.

Важливою складовою проєкту стане **активне залучення місцевої громади**. Жителі села, випускники школи, представники старшого покоління та внутрішньо переміщені особи братимуть участь у зборі усних історій, наданні архівних матеріалів, сімейних фотографій і документів, що допоможе сформувати багатоголосий образ історії садибного будинку як спільної культурної спадщини.

6. Очікувані результати

У результаті реалізації проєкту буде створено повний комплект передпроектної документації, необхідної для планування подальших реставраційних і консерваційних заходів.

Зокрема буде підготовлено:

- комплексний інженерно-технічний звіт щодо стану будівлі;
- комплект обмірних креслень і цифрову 3D-модель садибного будинку;
- історико-архівне дослідження об'єкта;
- концепцію освітньо-експозиційного простору «**Пам'ять садибного будинку**»;
- комплект матеріалів для подальшого розроблення науково-проектної документації та представлення проєкту на платформі DREAM.

У межах проєкту буде проведено щонайменше три воркшопи та публічну презентацію результатів, до яких планується залучити не менше 80 учасників.

Також буде створено інформаційну таблицю з QR-кодом, що забезпечить відкритий доступ до цифрових матеріалів про історію об'єкта.

Реалізація проєкту сприятиме підвищенню рівня обізнаності мешканців громади щодо цінності культурної спадщини, розвитку міжпоколіннєвого діалогу, формуванню локальної ідентичності та відповідального ставлення до збереження пам'яток.

7. Сталість проєкту

Проект створює основу для довгострокового збереження та розвитку об'єкта культурної спадщини.

Підготовлена технічна й передпроектна документація стане підґрунтям для розроблення науково-проектної документації, проведення реставраційних і консерваційних робіт, а також залучення фінансування з державних і міжнародних програм.

Створені цифрові матеріали, результати історичних досліджень і зібрані усні історії використовуватимуться Тарнорудською гімназією в освітній діяльності, Волочиським історико-етнографічним музеєм — у виставковій та просвітницькій роботі, а Волочиською міською радою — під час планування подальших заходів зі збереження та популяризації культурної спадщини громади.

Проект сприятиме розвитку партнерства між закладами культури, освіти, органами місцевого самоврядування та громадськістю, а також створить передумови для реалізації наступних етапів відновлення й адаптації садибного будинку до сучасних потреб.

8. Орієнтовний бюджет

Стаття витрат	Сума, €
Передпроектні дослідження, технічне обстеження, 3D-сканування, обміри	11 500
Історико-архівні дослідження та розроблення концепції	5 000
Воркшопи, громадські заходи, цифровий ресурс, інформаційна таблиця	5 000
Координація проєкту, бухгалтерський та юридичний супровід	3 000
Усього	24 500

9. Відповідність Лоту 2

Проект повністю відповідає пріоритетам Лоту 2 «Збереження, управління та розвиток спадщини», оскільки спрямований на підготовку професійної основи для довгострокового збереження об'єкта культурної спадщини без проведення будівельних чи реставраційних робіт.

Запропоновані заходи охоплюють комплексне технічне, архітектурне та історичне дослідження пам'ятки, створення передпроектної документації, цифрову фіксацію об'єкта, розроблення концепції його подальшого використання та широке залучення громади до дослідження й осмислення спільної культурної спадщини.

Проект поєднує професійну експертизу з активною участю громади, сприяє збереженню історичної пам'яті, розвитку локальної ідентичності та формує підґрунтя для подальшої реставрації й сталого використання садибного будинку як важливого культурно-освітнього осередку Волочиської громади.